Дәрбәнд
ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК
100 1921·2021 ДАССР
Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА АКЕНТЛИЈИ
12+
№32 (98379) 1920-чи илдән чыхыр 12 АВГУСТ 2022-чи ил, чүмә.
Гијмәти 2 рубл.

ВАЧИБ КӨРҮШ

Али һәрби мәктәбләрин мәзунлары илә көрүшмүшдүр

Августун 10-да Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов Дағыстана хидмәт етмәјә кәлән, 2022-чи илин Али һәрби Мәктәбләринин мәзунлары-забитләрлә көрүшмүшдүр.

һәрби гуллугчулары саламлајан Серкеј Меликов онлары тәнсилини уғурла баша чатдырылмасы вә биринчи забит рүтбәси алымасы мүнасибәтилә тәбрикиндә демишдир: «Сизә Русијанын забитләри олмасы, Вәтәнимизин садиг оғлан вә гызларыны ишини давам етдирилмәси, Вәтәнимизин азадлығы вә мүстәгиллијини горујан гәһрәманлар ишини давам етдирмәк нәсиб олмушдур. Әминәм ки, республикамызын әразисиндә һәрби хидмәт тәчрүбәси сизин һәрби карјеранызын јахшы башлангычы олачагдыр».

Дағыстанлыларын характери һаггында данышанда о гејд етмишдир ки, мәрдлик, мәтинлик, борчуна доғрулуг вә садилик кими кејфијјәтләри гејд едәрәк билдирмишдир ки, онларын дөјүшләрдә дәфәләрлә тәсдиг етдији башлыча кејфијјәти-Вәтәнә мәһәббәтдир: «Дағыстанлылар һәмишә өзләрини көмәјә јетирирләр. 1999-чи илин талејүедичи август вә сентјабр ајлары күнләриндә минләрлә адамлар халг көнүллүләри дәстәләринә јазылараг Бејнәлхалг террорчу тәшкилат дәстәләрини һүчумларыны рајонларда дәф етмишләр. һәрби һәрәкәтләрин башландығы күндән онларын ахырына гәдәр орду әскәрләри вә забитләри, милис ишчиләри илә чин-чијинә вурушмушлар. Бу јени Русијанын тарихиндә илк күтләви халг рәшадәти иди.

Дағыстанын Башчысы гејд етмишдир ки, дөјүш вә хидмәти вәзифәләрин јеринә јетирилмәси мүәјјән билик вә практика, лакин ән башлычасы фәдакарлыг вә јүксәк интизамлылыг, тәкчә табелијиндә оланлара јох һәмдә өзүнә тәләбкарлығы тәләб едир. О һәмчинин дә Дағыстан Республикасы үзрә Русијанын Федерал Тәһлүкәсизлик Хидмәтинин Сәрһәд Идарәсини, Гырмыз Бајраглы Хәзәр донамасынын, Русија Федерасијасынын Милли Гвардијасынын Шималы Гафгаз даирәсинин гошунларынын оператив тәјјинатлы 102-чи әлаһиддә бригадасынын Дағыстан Республикасы үзрә Русијанын ФВХ –нин баш идарәсинин хидмәтини гејд етмишдир. Хидмәти борчуну вичданла јеринә јетирән һәрби һиссәләрин рәһбәрләринә тәшәккүрүнү билдирән Серкеј Меликов кәнч забитләрдән бу шанлы әнәнәләри лајигинчә давам етдирмәјә чағырмышдыр.

Мәзунларын үнванына тәбрик вә тәшәккүрләрлә Дағыстан Республикасы үзрә Русијанын Федерал Тәһлүкәсизлик Хидмәти Сәрһәд Идарәсинини рәиси Андреј Карпенко вә Хәзәр Донамасынын команданы Александр Пешков мүрачиәт етмишләр.

Көрүшүн ахырында Серкеј Меликов вердији хејир-дуада демишдир: «Сиз ики улдузлу пагонларынызла фәхр едә биләрсиниз, бу чох јахшы рүтбәдир, сиздә чошғунлуғ, максимализм вардыр. Лакин бунлар сизин табелијиниздә оланлара пис тәсир етмәмәлидир.табелејиниздә оланлары горумаг, севмәк, һөрмәт етмәк лазымдыр. Сизин бир чохларнызын башчылыг етдији бөлмәләрдә јашча сиздән бөјүк һәрби гуллугчулар олачагдыр. Әкәр сиз онлара гајғы кәстәрсәниз онлар сизин үчүн ән садиг һәрбчиләр олачагдыр. Мүгавиләјә көрә хидмәт едән үч ушағы олан 45 јашлы атанын гајғыја вә диггәтә еһтијачы олур. Вә әкәр бүтүн бунлары о һисс етсә һеч бир јаш вә ја һансы бир дикәр сәдләр сизин забит талејинизә вә карјераныза тәсир кәстәрмәјәчәкдир. Забитлик јолунда чох шејләрлә гаршылашачагсыныз. Сиздән башга бунлары һеч кәс дәф едә билмәјәчәк. Истәрдим ки, сиз бунунла јанашы Али Баш Команданын бу күн бизим гаршымызда гојдуғу бүтүн вәзифәләри јеринә јетирилмәсиндә забит вичданыны итирмәјәсиниз. Сизә дүзкүн вә тәмиз забит јолу вә јүксәк карјера арзулајырам!».

һазырлады: К.Кәримов

10 мин рубл өдәниш верилмәјәчәк

Пенсија Фонду: «Бу ил мәктәбә тәзәкедән ушаглара 10 мин рубл мәбләғиндә јени өдәниш олмајачагдыр»

Дағыстанын Пенсија фонду сосиал шәбәкәләрдә вә мессажларда тезә оху или әрәфәсиндә Русија мәктәблиләринин валидејнләри ушаглара көрә 10 мин рубл мәбләғиндә јенидән өдәниш алачаглары һаггында мәлуматы инкар етмишдир.

«Валидејнләрә бу чүр өдәниши 2021-чи илдә тәгдим етмишдиләр. Бу ушағы мәктәбә һазырламаг үчүн дөвләт тәрәфиндән артыг ијул ајында аиләләрә ајрылмыш 10 мин рубл иди» дејә Дағыстан Республикасынын Пенсија Фондундан изаһат етмишләр.

Беләликлә 6-18 јашадәк олан ушагларын һәр биринә мүвафиг әризә верилдикдән сонра вәсаитләр верилирди.

Идарәдәнгејд етмишләр ки, чари илдә буна бәнзәр дәстәк тәдбири нәзәрдә тутулмамышдыр.

«Индијә кими 2022-чи илдә ушаглара бирдәфәлик өдәниш верилмәси һаггында һеч бир норматив сәнәт чыхмамышдыр»,- дејә Пенсија Фондундан мәлумат верилмишдир.

БУ НӨМРӘДӘ

Суперинтенсив алма бағы салымасы лајиһәси

«Дағыстан» РИА
сәһ. 2

Туризм чазибәдарлығы олан әразиләрин инкишафы

К.Кәримов
сәһ. 3

Дағыстанлы лидерләр сырасында

М. Сејидов
сәһ.6

Әзиз Әлијевин хатирәсиә

Т.Султанов
сәһ. 7

Суперинтенсив алма бағы салынмасы лајиһәси

Дағыстанын Чәнубунда суперинтенсив алма бағынын салынмасы үзрә лајиһә реализә едилир

Өтән шәнбә Дағыстан Республикасы Һөкүмәти Сәдринин мүавини Нәриман Абдулмүтәлибов башда олмагла Һөкүмәт нүмајәндәлији ишчи сәфәрлә Мәһәрәмкәнд рајонуна кәлмишдир. Бу сәфәрдә витсе-назири ДР кәнд тәсәррүфаты назири Мухтарбиј Аджеков, ДР «Минмеленоводхоз» ФДБИ башчысы Залкип Гурбанов вә ДР-ин балыг тәсәррүфаты үзрә Комитә рәһбәри вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Виктор Руденко мүшајәт етмишләр. Гонаглары рајонда бәләдијјә бирләшмәси башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Фејруддин Рәһимханов гаршыламышдыр.

Сәфәр заманы витсе-назир бир сыра тәсәррүфатларын фәалијјәтилә таныш олмуш вә јашајыш мәнтәгәләриндә суварма вә ичмәли су мәсәләсини һәллиндә көмәк көстәрмәк мүрачиәтилә республика башчысы Серкеј Меликовун үнванына мәктуб көндәрән Мукеркан, Кирка, Чепел, Јухары-Чагчаг кәндләринин сакинләрилә көрүшмүшдүр. Рајонда кәнд тәсәррүфаты објектләрилә танышлыг «Бағ» кәндли фермер тәсәррүфатында инвестисија лајиһәсилә танышлыгдан башламышдыр. Фермер тәсәррүфатынын башчысы Керимхан Абасов онлара алма бағыны көстәрмиш вә мејвә јығымы технолокијасына, суварманын автоматлашдырмыш системи, күбрәләр верилмәси үсуллары вә су амбарлары илә таныш етмишдир.

«Бу 140 һектар саһәси олан мүасир суперинтенсив бағдыр. Тәсәррүфатын үмуми саһәси 203 һектардыр. Мејвәләрин јетишдирилмәси үчүн бурада дамчы суварма системиндән вә мүасир Авропа технолокијаларындан истифадә олунур. Мәһсулдарлыг һәр һектардан 30-40 тәшкил едир. Лајиһәнин дәјәри 300 милјон рубулдан артыгдыр. Даими әсасда бурада 25 вә мөвсүмдә 200 нәфәр ишләјир. Лајиһәнин реализә едилмәси уғурла һәјата кечирилир, лакин објектә кәлән јолун асфалт дөшәмәси мәсәләсинә бахылмасыны истәрдик» дејә Абасов гејд етмишдир.

«Бағ» КФТ гаршысында дуран вәзифә јахын илләрдә мәрһәлә-мәрһәлә интенсив бағларын саһәсини 500 һектара чатдырмагдыр. Еләчәдә планларда чешидләмә зонасы вә мүвафиг аваданлыгла гурашдырылмыш 10 мин тонлуг һаванын динамик регулјасијасы илә мүасир мејвә сахланылмасы амбарынын ики мәрһәләдә тикилмәсидир.

Сонра ДР Һөкүмәтинин мүавини Нәриман Абдулмүтәлибов рајонун беш јашајыш мәнтәгәсинин сакинләри илә көрүшмәјә кетмишдир. Узун илләр суварма вә ичмәли сујун олмамасы кәндләрин нүмајәндәләринин чох нараһат едир. Јаранмыш вәзијјәтә кәнд сакинләринин хејли һиссәсинә кәнд тәсәррүфаты илә мәшғул олмаға имканы вермир. Јалныз Мукеркан кәндиндә 100 һектар, һәјатјаны саһәләр үчүн ајрылмыш даһа 40 һектар торпаг

саһибләри тәрәфиндән истифадә едилмир. Вәтәндашларын проблемләрини динләјән Нәриман Абдулмүтәлибов гејд етмишдир ки, јаранмыш вәзијјәт үзрә лазыми тәдбирләр көрүләчәкдир.

«Бу чох баһалы лајиһәдир. Әввәлчә лајиһә- смета сәнәдләри ишләниб һазырланмалыдыр. Лајиһәнин ишләмәси үчүн торпаг саһәләри суварма үчүн һазырланмалыдыр»,-дејә витсе-назир вурғуламышдыр.

Бунунла белә о гејд етмишдир ки, проблемин һәлли үчүн кәнд вә рајон мүдријјәтләри сакинләрлә бирликдә өз торпаг саһәләрини актуалашдырмалы, мүлкијјәт һүгугуну тәсдиг едән сәнәдләри алмалы, бош галан торпаг саһәләрини инкишафы планыны тәгдим етмәли вә еләчәдә суварма вә ичмәли сујун пулуну өдәмәлидирләр.

Бу проблемин мүвәггәти һәлли үчүн Залкип Гурбанов суварма сују верән насос стансијасынын гајдаја салыначағына сөз вермишдир.

Мәһәрәмкәнд рајонунун башчысы вәзифәсини ичра едән Фејруддин Рәһимханов һәмчинин дә гејд етмишдир ки, ичмәли су мәсәләси артыг һәлл едилмәк үзрәдир-ваһид дөвләт сифаришчиси-подратчы дирексијасы тәрәфиндән лајиһә смета сәнәдләри ишләниб һазырланмыш вә һазырда тендир ејлан едилмишдир. Сакинләрлә көрүшдән сонра нүмајәндәләр рајонун ики балыг јетишдирән тәсәррүфатында- Килјар кәндиндә, Гарасу, Јараг-Газмалјары кәндиндәки «Булаг» кәндли фермер тәсәррүфатында олмушлар. Һәр ики тәсәррүфатда витсе-назир әразини кәзмиш мүмкүн чәтинликләри өјрәнмиш вә еләчәдә инкишаф перспективләрини мүзакирә етмишдир.

Балыг тәсәррүфатларында танышлығын нәтиҹәләринә көрә о рајон рәһбәрлијинә бүтүн кәнд тәсәррүфаты истеһсалчыларына вә бәләдијјәдә ки, кичик вә орта бизнес нүмајәндәләринә мөвчуд дөвләт дәстәји олан буклет вә вәрәгәләрин пајламасыны төвсијә етмишдир.

«Дағыстан» РИА

Серкеј Меликова «Алтаир»рекионал мәркәзинин лајиһәси тәгдим едилиб

Кечән һәфтә Дағыстан Республикасынын рәһбәри Серкеј Меликов «Алтаир» ушаг вә кәнчләрин габилијјәт вә истедадларынын үзә чыхарылмасы, дәстәкләнмәси вә инкишаф етдирилмәси үзрә Рекионал Мәркәзин тәклиф олунан тикинти саһәсинә баш чәкиб.

Хатырладаг ки, Серкеј Меликовун тапшырығына әсасән, 2021-чи илин нојабрында үмуми саһәси 14,4 һектар олан Дағыстан Республикасы рәһбәринин игамәткаһы тәһсил мүәссисәләринин тикинтиси үчүн «Алтаир» мәркәзинә верилиб.

Республиканын Тәһсил вә Елм назири Јәһја Бучајев кәләчәк мәркәзин лајиһәсини рајон рәһбәринә тәгдим едиб. Бу, 250 јерлик мәктәбәгәдәр тәһсил мүәссисәси, тәдрис вә лабораторија бинасы, јашајыш кампуслары, инчәсәнәт мәктәби, дүз тикилиләр дә дахил олмагла әсаслы тикинти објектләри комплексидир.

Һәмчинин, назирин сөзләринә көрә, тикинти чәрчивәсиндә, кечмиш «Јакорјок» (Ләвбәрчик) пионер дүшәркәсинин әразисиндә сағламлашдырычы ушаг идман дүшәркәси вә јерли сакинләр үчүн идман-истираһәт комплексинин ачылышы нәзәрдә тутулуб.

Билдирилир ки, иншасы баша чатдыгдан сонра објект өз хүсусијјәтләринә, тутумуна вә јерләшдији јерә көрә уникал олачаг: Өлкәдә, Сочи шәһәри јахынлығында бу сәвијјәли јалныз бир башга мәркәз вар.

Серкеј Меликов да өз нөвбәсиндә ағачларын горуныб сахланылмасынын вә әразидәки абадлыг ишләринин мүмкүн гәдәр чох апарылмасынын вачиблијини вурғулајыб. Республика башчысынын тапшырығы илә мәркәзин әразисиндә дәвәт олунмуш гонагларын гала билөчәји меһманхананын тикинтисинә инвесторларын чәлб едилмәси мәсәләси ишләнәчәк. Тәһсил објектләриндән –ушаг бағчасы вә мәктәбдән данышан башчы Маһачгала рәһбәрлијинә тәһсил мүәссисәләринин нөглијјатла тәмин олунмасыны тапшырыб.

Гејд едәк ки, 2022-чи илин мај ајындан етибарән Дағыстан Республикасы Һөкумәтинин 5 сентјабр тарихли сәрәнчамы илә јарадылмыш ДГУНХ Шакирдләринин Истедадларынын Ашкарланмасы вә Инкишафы Республика Мәркәзиндә «Алтаир» Рекионал Мәркәзинин тәдрис нөвбәләри кечирилир. Ушаглары мәктәблиләр үчүн Үмумрусија Олимпиадасында иштирака һазырламаг үчүн Дағыстан Республикасынын 5.09.2017 ил, №319-р гәрарына әсасән үмумиликдә 660 ушағы әһатә едән 4 нөвбә кечирилиб. 2022-чи илин сонунадәк РСВРТ ДГУНХ базасында 1370 ушағы әһатә едән даһа 7 там иш нөвбәси кечириләчәк. Бундан әлавә,шакирдләр үчүн дистант програмларын ишә салынмасы вә ушаглар үчүн мүтәмади оларағ тәлимләрин кечирилмәсинә башланылмасы планлашдырылыр.

«Дағыстан» РИА

ИГТИСАДИЈЈАТ ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Туризм чазибәдарлығы олан әразиләрин инкишафы

Августун 9-да Дағыстан Һөкүмәтинин Сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимовун рәһбәрлији алтында кечирилмиш мүшавирәдә туризм чазибәдарлығы олан әразиләрин мүәјјән едилмәси просесинин гајдаја, торпагларын мүвафиг категоријаја салынмасы вә онларын кәләчәк инкишафы мәсәләләри мүзакирә едилмишдир.

Республикада нәһәнк турист рекросион потенсиалы, турист ахынынын артмасы нәзәрә алынмагла турист саһәсиндә лајиһәләрин реализә едилмәси мәсәләсилә һәмин просесин гајдаја салынмасы зәрурәти вардыр.

Гејд едилмишдир ки, Русија Федерасијасынын ганунверичилијинә мүвафиг олараг турист рекрасион фәалијјәти рекрасион тәјјинатлы вә ја рекрасион истифадәли торпагларда һәјата кечирилир.

Абдулмүслим Абдулмүслимов бәјан етмишдир ки, Дағыстан Республикасында турист сәнајесинин инкишафы үчүн әлверишли шәраитләр јарадылмасы мәгсәдилә хүсуси рекрасион вә сағламлығ әһәмијјәтли комплекс тәдбирләр көрүлмәлидир. Бу тәдбирләр тәбии комплексләрин мүәјјән едилмәсинә вә республика әһәмијјәтли әразиләрин хүсуси мүвафизә олунан торпаглара аид едилмәлмәсинә јөнәлдилмишдир.

Әлавә етмәлијик ки, рекионун ичра һакимијјәти органларынын вә дикәр марағы олан тәшкилатларын гаршылыглы фәалијјәтини тәмин едилмәси үчүн республика һөкүмәтинин сәрәнчамы илә туризмин инкишафы үзрә ишчи групу јарадылмышдыр.

Ишчи групунун иши чәрчивәсиндә кәләчәкдә һәмин торпагларын рекрасион тәинатлы торпаглара аид едилмәси үчүн онларын туризмин инкишафы үчүн јерләрдә комплекс әразиләр мүәјјән едилмәлидир. Бу чүр методика о чүмләдән туризм саһәсиндә инвестисија лајиһәләринин реализә едилмәси үчүн сатышлар кечирилмәдән инвесторлар үчүн әлверишли шәраитләрдә торпагларын ичарәјә верилмәси просесинин садәләшдирилмәсинә, инфраструктурун инкишафына вә.с. мәсәләләрә имкан верәчәкдир.

Ганунверичилијә мүвафиг олараг көстәрилән просесин гајдаја салымасы үзрә комплекс тәдбирләрин ишләниб һазырланмасы үзрә ишин давам етдирилмәсини бүтүн марагы олан һакимијјәт органларына Абдулмүслим Абдулмүслимов тапшырыг вермишдир.

К.Кәримов

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Республиканын сәнаје саһәси дәстәкләнир

Августун 8-дә Дағыстан Һөкүмәти Сәдринин мүавини Ризван Газымәһәмәдовун рәһбәрлији алтында кечирилмиш Мүшајәтчи вә «Дағыстан Республикасынын сәнаје инкишафы фонду» ГКТ експерт шурасынын јығынчағы кечирилмишдир.

Күндәлијә ики мәсәлә: «Промстрој» програмы үзрә малијјәләшдирмә үчүн лајиһәләрин сечилмәси гајдасы вә шәртләри» Фондунун стандартына дејишикликләр едилмәси вә «Дөвријјә капиталы» програмы үзрә сифаришләрә бахылмасы мәсәләси чыхарылмышдыр.

Јығынчағы ачан Ризван Газымәһәмәдов ОКВЕД үзрә тәсдиг олмуш стандарта вә сәнајечиләрдән сифаришләр нәзәрә алынмагла башга номенклатуралар вә еләчәдә республиканын игтисадијјаты вә дикәр саһәләри үчүн мәһсулларын вачиблији нәзәрә алынмагла дикәр номиклатуралара дејишикликләр едилмәсини тәклиф етмишдир.

«Көрүндүјү кими бизим сәнајемиздә мәһз јол саһәсиндә кәрханалар чох олмасына бахмајараг кубикләшдирилмиш чынгылы һеч кәс һасил етмир, онсуз исә кејфијјәтли јоллар чәкмәк вә евләр тикмәк мүмкүн дејилдир. Һазырда республикада бу чүр истеһсал јарадылдығына көрә мүвафиг дејишикликләрин едилмәси мәсәләси гојулмушдур»,- дејә витсе-назир дәгигләшдирмишдир.

«Промстрој» програмы үзрә малијәләшдирмә үчүн лајиһәләрин сечилмәси гајдалары вә шәртләри» Фондунун стандартына тәклиф олунан дәјишикликләр һаггында онун башчысы Камил Арсланбәјов данышмышдыр.

«Биз јардымчы малијјәләшдирмә һәчмини үмуми бүдчәнин 50 фаизиндән 20 фаизә дәјишдирмәсини тәклиф едирик. РФ Сәнаје инкишафы Фонду Президентинин тапшырығы илә ајры-ајры програмлар үзрә јардымчы малијәләшдирмәнин 50 фаиздән 20 фаизә гәдәр азалдылмасы дејишикликлији тәклиф олумушдур. Бунунла јанашы ОКВЕД нөвләринә декоратив вә тикинти дашынын, әһәнкин, гипсин, табаширин вә сласларын вә еләчәдә гравиј вә гум карјерләринин ишләнмәсинә каулин вә балчығын чыхарылмасы, онларын илк емалы нәзәрдә тутулмушдур»,- дејә Асланбәјов данышмышдыр.

Мәрузәчини динләјән Шура үзвләри бүтүн дәлиләри мүзакирә едәрәк Фондун стандартына дејишикликләр едилмәсинә јекдиликлә сәс вермишләр. Гәрар гәбул едилдикдән сонра «Дөвријә капиталы» үзрә дахил олмуш сифаришләрә бахылмышдыр. Јығынчағ чәрчивәсиндә үч – «Фасад системләри» ММЧ-си, «Стројмет» ММЧ-си вә «Кизлјарелектроаппарат» Сәһәмдар Чәмијјәтинин һәрәсинин 20 милјон зајем алмасына верилмиш үч лајиһә тәгдим олунмуш. Һәр компанијанын нүмајәндәси Шураја тәшкилатын нәјилә мәшғул олдуғу һансы ресурслара малик олдуғу вә нә мәгсәдләр үчүн зајем тәләб етдији һаггында данышмышдыр. Мәсәлән «Фасад системләри» ММЧ-си алачағы вәсаитә ПВХ профилиндән пәнчәрә вә гапы мәһсуллары истеһсалынын вә чәшидинин кенишләндирилмәсини планлашдырыр. Лајиһәнин реализә едилмәси чәрчивәсиндә 15 јени әлавә иш јери ачылачаг вә 2023-чи илин ахырына мәһсул истеһсалы 92 милјон рубл һәчминә чатдырылачагдыр.

«Кизлјар електроаппарат» Сәһәмдар Чәмијјәтинин сифаришчиси јүк сәрнишин лифтләринин, скрипли галдырычыларын, ексколатор вә һәрәкәт едән пијада золлагларынын, електрик бөлүшдүрүчү вә регулјасија едән аваданлығын истеһсалы илә мәшғул олур. Тәләб етдији вәсаитләрә онлар истеһсал һәчмиләринин кенишдирмәси вә артырылмасыны вә еләчәдә 2004-чи илдә кәлирин 439 милјон рубла чатдырылмасыны планлашдырырлар. Експерт Шурасынын гәрарына көрә һәр үч лајиһә дәстәк алачагдыр.

Көрүшү јекүнлашдыран витсе-назир сәнаје мүәссисәләринин дәстәк едилмәсиндә Фондун ролуну көстәрәрәк гејд етмишдир ки, субсидијалар алымасына сифаришләрин сајы илдән-илә артыр.

«Әкәр өтән илдә чәмиси 5-6 мүрачиәт дахил олумушдурса, чари илдә биз артыг субсидијалар алынмасы үчүн 28 сифаришә бахмышыг. Јени просес артыг башламыш, адамлар Фондумуза, һәм назирлијә вә һәмдә һөкүмәтә бизим мүәссисәләрин инкишафы наминә реал ишләдијимизә инанырлар. Инди бу ахын анчаг артачагдыр. Бундан башга даһа бир јахшы јениликлә бөлүшмәк истәјирәм. 2023-чи илдә Дағыстанын сәнаје мүәссисәләринин дәстәјинә јөнәлдиләчәк Федерал бүдчә вәсаитләриндән 118 милјон рублу Дағыстан Республикасы ваһид рекионал субсидијалар чәрчивәсиндә алачагдыр» дејә Ризван Газымәһәмәдов јығынчағы јекүнлашдырмышдыр.

«Дағыстан» РИА

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫНДА

«Пешәкарлыг» лајиһәси чәрчивәсиндә кадрлар һазырланыр

Дағыстанда «Пешәкарлыг» лајиһәси чәрчивәсиндә аграр-сәнаје комплекси үчүн кадрлар һазырланыр.

Өтән һәфтә Дағыстан Республикасы Һөкүмәтинин сәдр мүавини Нариман Абдулмуталибов рекионда «Пешәкарлыг» Федерал Лајиһәсинин ичрасы илә бағлы мүшавирә кечириб.

Ичлас аграр секторда фәалијјәт көстәрән ири мүәссисәләрин рәһбәрләринин вә аграр-сәнаје комплекси саһәсиндә мүтәхәссисләр һазырлајан орта ихтисас мүәссисәләри нүмајәндәләринин иштиракы илә кечирилиб.

Ичласа башлајан Баш назирин мүавини «Пешәкарлыг» Федерал Лајиһәси вә онун үстүнлүкләриндән данышыб.

Лајиһә ән чох тәләб олунан пешә вә ихтисаслар үзрә ихтисаслы кадрларын тәчрүбә јөнүмлү һазырланмасынын јени моделидир. Вә бу лајиһә коллечләрдә тәләбә һазырлығы шәраитинин реал истеһсал шәраитинә мүмкүн гәдәр јахынлашдырылмасына јөнәлдилиб.

Онун һәјата кечирилмәси чәрчивәсиндә коллеч вә мүәссисәләрин игтисадијјатын реал секторуна интеграсијасы мәгсәди илә тәһсил вә истеһсалат кластерләри јарадылыр.

Нариман Абдулмуталибовун гејд етдији кими, бу ил Дағыстанда да Федерал Лајиһә һәјата кечирилир. Тәһсил вә истеһсал мәркәзләринин (кластерләринин) инкишафына дөвләт дәстәјинин тәмин едилмәси үчүн федерал бүдчәдән 100 милјон рубл субсидија ајрылыб ки, бунун 25 милјон рублу кластерә дахил олан игтисадијјатын реал сектору нүмајәндәләринин биркә малијјәләшдирилмәси кими, еләчә дә 3 милјон рубл рекионал бүдчәдән ајрылыб.

Бу лајиһә чәрчивәсиндә республикада «Кәнд тәсәррүфаты» тәдрис-истеһсалат мәркәзи јарадылмышдыр ки, онун тәркибинә 5 тәһсил мүәссисәси вә 5 мүәссисә –«Анкелина» ММЧ база тәшкилатишә көтүрән кими, ГБУ РД «Бујнакск Рајон Бајтарлыг Идарәси», ГБУ РД «Маһачгала шәһәр бајтарлыг идарәси», «ДАРАДА-МУРАДА» СЧ вә «Манасаул» СПК дахилдир.

Дағыстан Республикасы Тәһсил вә Елм назиринин биринчи мүавини вәзифәсини ичра едән Магомед Абидов Лајиһәнин ичрасы барәдә даһа әтрафлы данышыб.

Онун сөзләринә көрә, Лајиһә чәрчивәсиндә јол хәритәси тәсдиг едилиб вә нәзарәт мәнтәгәләри мүәјјән едилиб.

Бу күнәдәк синиф отагларынын инфраструктур сијаһылары вә дизајны һазырланыб, разылашдырылыб вә тәсдиг едилиб, кластерин тәчһиз едилмәси үчүн аваданлыг вә хидмәтләрин сатын алынмасы елан едилиб, еләчә дә биналарын тәмири вә брендләшдирилмәси ишләри апарылыр.

Пилот лајиһәјә дахил олан тәшкилатларын нүмајәндәләринә мүрачиәт едән М.Абидов, онларын көмәји илә тәдрис просесинин кејфијјәтинин јүксәлдилмәсинин нәзәрдә тутулдуғуну гејд едиб.

«Биз сизинлә гаршылыглы әлагә механизмләри барәдә гәрар вермәлијик. Мәнчә, һәр бир коллеч онунла ејни әразидә јерләшән тәшкилатларла әмәкдашлыг етмәлидир.

Мүгавиләнин шәртләри чәрчивәсиндә биз кластерә 5 коллеч дахил етдик. Пилот лајиһәјә дахил олмуш тәшкилатлар бу коллечләрдә тәһсил програмларынын вә дәрс планларынын һазырланмасында иштирак етмәк һүгугуна маликдирләр. Бүтүн просес ишәкөтүрәнләрлә сых әмәкдашлыг шәраитиндә кетмәлидир. Биз дүзкүн конструктив әлагәләр гурмаг истәјирик»,-дејә о,сөзүнү јекунлашдырыб.

Лајиһәнин республика үчүн актуаллығыны Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг Назири Мухтарбиј Адчеков да гејд едиб:

«Биздә кәнд тәсәррүфаты саһәсиндә агрономлар, комбајнчылар, мүһәндисләр вә дикәр мүтәхәссисләр чатышмыр. Бир сөзлә, биздә кадр чатышмазлығы вар, она көрә дә һесаб едирәм ки, Лајиһә ичрасынын әсл вахтыдыр вә онун ичрасына мәсулијјәтлә јанашмаг лазымдыр»,-дејә назир билдириб.

Даһа сонра тәһсил мүәссисәләринин нүмајәндәләри лајиһәдә иштираклары чәрчивәсиндә һансы ишләрлә мәшғул олдугларыны билдирдиләр.

Баш назирин мүавини Нариман Абдулмуталибов мүшавирәјә јекун вурараг вурғулајыб ки, бу гәдәр ихтисаслашмыш бирликләрин олдуғу һалда, кәнд тәсәррүфаты мәһсуллары истеһсалчыларыны јүксәк ихтисаслы мүтәхәссисләрлә тәмин етмәмәк гәтијјән дүзкүн дејил.

«Бу ил биз «Пешәкарлыг» Федерал Лајиһәсинин һәјата кечирилдији 44 бөлкәнин сијаһысына дахил олмушуг. Гаршымызда дуран әсас вәзифә бизим үзүмүзү (ишимизи) көстәрмәк үчүн ишимизи кејфијјәтчә јеринә јетирмәк вәзифәси гаршысындајыг. Үстәлик, Лајиһә бизим үчүн актуалдыр вә бу, көз габағындадыр. Бүтүн кәнд тәсәррүфаты истеһсалчыларымызын јахшы ихтисаслашмыш мүтәхәссисләрә еһтијачы вар»,-дејә о, јекунлашдырыб.

Сонда Баш назирин мүавини республиканын Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг, Елм вә Тәһсил назирлијинә тәһсил тәшкилатлары илә аграр-сәнаје комплекси мүәссисәләри арасында гаршылыглы әлагәнин тәшкилини тәмин етмәк, һабелә лајиһәјә чәлб олунан ишәкөтүрәнләрин сајынын артырылмасы илә бағлы тапшырыглар вериб.

КАДРЛАР ЈЕТИШИР

Дағыстанлы лидерләр сырасында

«Тикинти саһәсинин лидерләри» Үмумрусија мүсабигәсинин финалы август ајынын 11-14-дәк Ханты-Мансијск шәһәриндә кечириләчәкдир. Русијанын 45 рекионундан 12 минә јахын иштиракчы мүсабигәдә иштирак едәчәкдир. Онлардан «СтројТајм» ММЧ-нин баш директору Әһмәд Кәримов олмагла финала 200 нәфәр кечмишдир.

Әјани финалда Әһмәд Кәримов «СтројТајм» ММЧ-нин әсас профили кими фәрди мәнзил тикинтиси саһәсиндә онун шәхси тәҹрүбәсини әкс етдирән тикинти саһәсинин инкишафы үзрә өз лајиһәсини тәгдим едәҹәк саһә вә иҹтимаи вәзифәләр үчүн актуал олан вәзифәләрин јеринә јетирилмәсинин һәлли јолларынын көрүлмәси илә бөлүшәҹәкдир.

«Фәрди ев тикинтиси базарында ФМТ васитәләринин истифадәси» лајиһәсиндән «һазыр гәсәбә» консепсијасынын республикада реализә едилмәси мисалында республикада шәхси евләр базарындакы, гануни еволјусија лајиһәсинә бахылаҹагдыр. Лајиһә мүәллифин фикринҹә фәрди мәнзил тикинтисинин кәләҹәјини комплекс һәлл едилмәсидир. Белә ки, алыҹы уғурла ишләниб һазырланмыш локасија илә комуникасијалара чатдырылмыш вә гошулмуш вә еләҹәдә гәсәбәнин бүтүн әразиси вә ичтимаи мәканларла һазыр јашајыш еви алыр. Лајиһәдә шәһәр вә кәнд әразиләри (ӘКИ) комплекс инкишафы чәрчивәсиндә тәшкилат комитәси гаршылыглы фајдалы дөвләт вә шәхси бизнесин әмакдашлығыны вә мәһз комплекс лајиһәләшдирмә вәзијјәтиндә бу ҹүр гәсәбәләр үчүн магистрал комуникасијаларын әлверишли вариантыны тәклиф едир. Бу ҹүр биркә јанашмаг дөвләтә бош торпаглардан лазымынҹә истифадә етмәјә, инвесторлара бизнес модел вә кәлирли анлајышлар әлдә етмәјә сон нәтиҹәдә исә истеһлакчыја мүхтәлиф сегмент гијмәтиндә там мәнзил алмаға имкан верәҹәкдир. Һәмин лајиһә тикинти секторунун актуал саһәсинә јөнәлдилмишдир. О еләҹәдә саһилин вә ушаг мејданчаларынын гурашдырмасы илә планлашдырылмыш тәбии һөвзәнин мөвҹүдлијини нәзәрдә тутур. Дом РФ-нин мәлуматына мүвафиг олараг Русијанын әһалисинин 3,1 һиссәси фәрди евләрдә јашајыр. Хүсуси евин олмасыны исә русијаларын јарсындан чоху арзулајыр.

«Тикинти саһәсинин лидерләри» Үмумрусија мүсабигәси тикинти саһәсинин дөвләт вә ја комерсија тәшкилатларында мүхтәлиф сәвијјәли мөвгәјләрдә рәһбәрликдә тәҹрүбәси олан тикинти саһәсинин нүмајәндәләринин идарәчиләри арасында ачыг мүсабигәдир. Мүсабигә профил назирлик вә идарәләрин, милли тикинти сијасәтинин Үмумрусија Мәркәзи вә еләҹәдә саһә институтлары, бирлик вә иттифагларынын дәстәји саһәсиндә кечирилир.

Гәзалы газ шәбәкәләри јенидән гурулаҹагдыр

Дағыстанда гәзалы газ шәбәкәләринин там јенидән гурулмасына ҹари илдә 540 милјон рубулдан артыг вәсаит көндәрилдәҹәкдир. Бу һагда рекионун енеркетика вә тарифләр назирлијинин мәтбуат хидмәти мәлумат вермишдир.

«ГазПром»ун јардымчы ширкәтләри 2023-ҹи илдә Дағыстанын әразисиндә гәзалы газ кәмәрләри шәбәкәсинин јенидән гурулмасына 540 милјондан артыг вәсаит көндәрәҹәкләр. Бу мәлуматлар Дағыстан Республикасынын Башчысы Серкеј Меликовун рәһбәрлији алтында кечирилән Оператив Гәраркаһын јығынҹағында сәсләнмишдир» дејә мәлуматда билдирилир.

«Газпром межрегион газ Маһачгала»нын баш директору Ленар Мансуровун сөзләринә көрә республикада јенидән гурулмасына еһтијаҹы олан ҹәмиси 58 километри газ шәбәкәләри мөвҹудур. Гејд олунур ки, ҹари ил үчүн лајиһәахтарыш ишләри планлашдырылмышдыр.

ТУРИЗМ

«Травел» форумунда Дағыстан өз туризм потенсиалыны тәгдим едиб

Москвада «Путешествуј» (Травел) форуму давам едир. Бу ил форумда Русија рекионларынын туризм потенсиалына хүсуси диггәт јетирилир. Белә ки, кениш ишкүзар програм чәрчивәсиндә Дағыстан Республикасынын туризм вә халг сәнәткарлығы назиринин мүавини Анна Безрукова Дағыстанын туризм потенсиалыны тәдбир иштиракчыларына тәгдим едиб. Безрукованын сөзләринә көрә, рајонда туризмин бүтүн нөвләринин инкишафы үчүн имканлар вар. Перспективли туризмләр сырасында сәнаје гејд едиб ки, мүасир раһат јашајыш објектләри-меһманханалар, дүшәркәләр, санаторијалар, гонаг евләри истифадәјә верилир. Ростуризм Дағыстан Республикасына модул типли гејри- капитал јерләшдирмә објектләринин јарадылмасы үчүн 150 милјон рубл ајырыб. Бу илин сонунадәк республикада 100 отаглы вә 300 чарпајылыг 10 модул типли гејри-капитал јашајыш өбјекти тикиләҹәк.

Бундан әлавә, туристләрин нүмајиши објектләри, јени јерләр вә турист ҹәлбедиҹи мән-

вә агротуризм дә хүсуси гејд едилмишдир, чүнки республика әсасән кәнд тәсәррүфаты рекионудур. «Аграр-сәнаје мүәссисәләри туристләрин гәбулу үчүн инфраструктурун инкишафында фәал иштирак едир, кәнд тәсәррүфаты мүәссисәләри вә агрокомплексләр онларын тәркибинә дахил едилмәклә маршрутлар һазырланыр. Стратежи Тәшәббүсләр Акентлији илә бирликдә сәнаје мүәссисәләринә 6 екскурсија вә 3 рекионал сәнаје туру һазырланыб. О ҹүмләдән, Русија Федерасијасынын су електрик објектләринә турист маршрутлары арасында пионер олмуш Чиркејскаја СЕС-ә екскурсија»,-дејә назир мүавини билдириб.

Туризм инфраструктурундан данышан Анна Безрукова тәгәләр шәбәкәси кенишләнир. «Јени туризм мәканы-Сулак Канјонунун ән дар һиссәсиндә јерләшән, узунлуғу 70 метр, һүндүрлүјү су сәтһиндән 60 метрдән чох олан асма көрпүсү олан Нокјо мағарасы ачылыб. Дәрбәнддә даһа бир објектин тәнтәнәли ачылышы олуб. Бу, 5000 кв.м саһәси олан Русија Федерасијасынын ән бөјүк фәвварәсидир»,-дејә назир мүавини јекунлашдырыб.

Чыхышынын сонунда Анна Безрукова Дағыстанын әфсанәләри брендли туризм маршруту һаггында тәгдимат видеосуну тәгдим етди вә бу маршрутда ән популјар јерләр: гәдим Дәрбәнд, Сулак Канјону, Сарыгум гуму, Самур мешәси, Хәзәр дәнизи саһили јер алыб вә с.

С. Мирһәмидова

УШАГ ТУРИЗМИНИН ИНКИШАФЫНА

Туроператорлара субсидијалар вериләҹәк

Дағыстанда туроператорлар ушаг туризминин инкишафы үчүн субсидијалар алаҹаглар.

Ушаг туризмини инкишаф етдирмәк, еләҹә дә ушаглары доғма вәтәнләринин тарихи вә адәт-әнәнәләринин өјрәнилмәси илә таныш етмәк үчүн шәраит јаратмаг мәгсәдилә Туризм Назирлији вә НһЛ ДР јени дәстәк тәдбиринә башлајыр. Туроператорлар чәтин һәјат вәзијјәтиндә олан ушаглар үчүн Дағыстан әтрафында турист вә екскурсија сәфәрләри үчүн хәрҹләрин өдәнилмәси үчүн субсидијалар алаҹаглар. Бунлар атасыз, анасыз јетим ушаглар, әлил ушаглар, валидејн һимајәсиндән мәһрум олан ушаглардыр.

Субсидија алмаг үчүн туроператор бүтүн сечим тәләбләринә ҹаваб вермәли, һәмчинин чәкилмиш фактики хәрҹләри тәсдиг едән сәнәдләрин сијаһысыны тәгдим етмәлидир.

Субсидија үчүн мүраҹиәтләр августун 25-дән октјабрын 20-дәк Туризм Назирлијиндә вә НһП ДР-дә гәбул едиләҹәк.

Назирлијин рәсми итернет сәһифәсиндә вә сосиал шәбәкәләрдә әтрафлы мәлумат јерләшдириләҹәк.

О, ДОСТЛУГ РӘМЗИ ИДИ

Әзиз Әлијевин хатирәсинә

Фашизм үзәриндә Гәләбә кечмиш бөјүк Совет һакимијјәтинин бүтүн бучагларында вә республикаларында онун бүтүн халглары тәрәфиндән газанылмышды.

Азәрбајчан вә Дағыстан халгларынын тарихдә өзүнәмәхсус дәрин әнәнәләри вә көкләри вар. Һәтта кечән дөврләрдә белә сәмими достлугларына сајсыз-һесабсыз мисаллар чәкмәк олар. Дәрбәнд тәкчә өзүнәмәхсус тарихә малик шәһәр дејил, һәм дә гонагпәрвәр, бејнәлмилəл бир шәһәрдир. Ики јахын гоншу халгларын парлаг достлуғунун тәчәссүмүнү сојдашымыз, азәрбајчанлы Әзиз Әлиевин тимсалында даһа ајдын көрмәк олар.

Севиндиричи һалдыр ки, бизим бу, чох да бөјүк олмајан, кичик Дағыстанымызын вә онун бүтүн халгларынын, о чүмләдән азәрбајчанлыларын буна бөјүк төһфәси вар. Мәһз мүһарибә илләриндә, Дағыстанын бүтүн гүввә вә васитәләринин гәләбәјә сәфәрбәр едилдији илләрдә Дағыстанын севимлисинә чеврилмиш, халгларымыз вә республикаларымыз арасында мүнасибәтләрин ,достлуг вә әмәкдашлығын парлаг нүмунәси вә символу олан Әзиз Мәммәдкәримович Әлијев, о вахт республика рәһбәрлијинин сүканы архасында иди.

А.М.Әлијевин Дағыстандакы фәалијјәти мүһарибәнин өлкәмиз вә республикамыз үчүн илк, ән чәтин вә ағыр дөврүндә башламышдыр. Насист гошунлары артыг Дағыстанын јахынлығында идиләр, онун әлә кечирилмәси даһа да ирәлијә јол ачараг Азәрбајчаны, Бакы нефтини әлә кечирмәјә имкан јарада биләрди.

Республикада һәјат шәраити вә ишләрин кедишаты кетдикчә даһа да писләшир, критик вәзијјәт јаранмаға башлајырды. Дөвләт Мүдафиә Комитәси бундан хәбәр тутдугда, тәчили вә гәти тәдбирләр көрмәклә ,о чүмләдән республика рәһбәрлијини күчләндирмәклә Дағыстана көмәк етмәк гәрарына кәлир. И.В.Сталинин имзасы илә Дөвләт Мүдафиә Комитәсинин Фәрманында сон бәндин гәтијјәтли вә јығчам сөзләри бундан ибарәт иди: «Јолдаш Әлијев Ә.М.Сов.ИКП(б) Вилајәт Комитәсинин катиби тәјин едилсин».

Сов.ИКП(б) Дағыстан Вилајәт Комитәси Бүросунун ардынча, Вилајәт Комитәсинин биринчи катиби Ә.М.Әлијев Маһачгала шәһәр Мүдафиә Комитәсинин сәдри вәзифәсинә тәсдиг едилир.О, А.Д.Данијалов, Г.А.Әләкбәров, А.Г.Тахтаров кими өз дөврүнүн көркәмли партија, дөвләт вә ичтимаи шәхсијјәтләрилә чијин-чијинә чалышыр. Ә.Әлијев ишинә чох дүзкүн јанашма тәрзи илә һәм Дөвләт Мүдафиә Комитәсинин, һәм дә Дағыстан халгларынын етимадыны шәрәфлә доғрулдур.

Фөвгәладә сәриштәси вә мәсулијјәти, тәләбкарлығы вә тәшкилатчылыг истедады, еләчә дә дәрин диггәтлилији, мәсулијјәтлилији вә инсанпәрвәрлији сајәсиндә мүрәккәб вә бөјүк вәзифәләрин һәллинә наил ола билир: һәр шеј чәбһә үчүн, һәр шеј Гәләбә үчүн!

Бу һәм сәнаје вә нәглијјатын,кәнд тәсәррүфатынын фасиләсиз ишләмәси вә әһалинин мүдафиә хәттләринин чәкилмәсинә сәфәрбәр едилмәси, һәм Загафгазија Чәбһәсинин Шәрг бөлмәси ордусунун арха чәбһәсинин тәшкили вә бүтүн лазыми һәрби техника илә тәмин едилмәси, һәм республика әразисиндәки бирләшмәләр, ишғал олунмуш торпаглардан Дағыстана көчүрүлмүш инсанлара гајғы көстәрмәк, чәбһәдә оланларын ушаглары вә аиләләринә даими диггәт вә гајғы, вә бир чох башга шејләр иди.

Дөвләт Мүдафиә Комитәсинин вә Али Баш Команданын 75 тәшәккүрнамәси,арха чәбһәдән олан чәбһәчиләр вә онларын аилә үзвләриндән олан минләрлә тәшәккүр мәктублары онун бу вәзифәләри уғурла вә нүмунәви һәллинин ән тутарлы сүбутудур.

Ә. Әлијевин дағыстанлылар тәрәфиндән хүсуси рәғбәтлә гаршыланан бөјүк хидмәти бир дә ондан ибарәтдир ки, о, мүһарибә дөврүнүн бүтүн чәтинликләринә вә чәбһә бөлкәсиндәки мәһдудијјәтләрә бахмајараг, халгын маарифләнмәсинә, сәһијјәсинә, мәдәнијјәтинә ардычыл гајғы көстәрмишдир, ән вачиби вә гијмәтлиси исә бу вә бүтүн дикәр саһәләрдә јерли милли кадрларын јетишдирилмәси илә бағлы хидмәтләридир.

Онун рәһбәрлији илә һазырланан вә һәјата кечирилән: «1943-чү илдә али мәктәбләрә вә техникумлара гәбул планы һаггында», «Дағыстан Тибб Институтунун ишинин јахшылашдырылмасы тәдбирләри һаггында», «Дағыстан Кәнд Тәсәррүфаты Институтунун фәалијјәтинин бәрпасы һаггында», «1944-чү илдә Дағыстан МССР әразисиндә апарылан елми-тәдгигат ишләри», «Республикада инчәсәнәтин инкишаф тәдбирләри һаггында», «Дағыстан Дөвләт Филармонијасынын тәшкили һаггында» вә с.тәдбирләр һаггында гәрарлар. Вә тәсадүфи дејил ки, Готфрид Һәсәнов, Гамзат Садаса, Оскар Сарыча, Рагимат Һачыјева, Һәмид Рүстәмов, Расул Магомедов кими мәдәнијјәт вә елм нүмајәндәләринин дә ән бөјүк јарадычылыг вә ичтимаи фәалијјәти, Рәсул Һәмзәтов вә башгалары, онларын јарадычылыг вә шәхси талеләриндә Ә.М.Әлијевин иштиракы вә көмәји бөјүк әһәмијјәт кәсб едирди.

Азәрбајчан вә Дағыстан халглары арасында достлуғун мөһкәмләнмәси вә инкишафы чох әламәтдар һадисәдир вә бурада әсас мәсәләнин һәлли Әзиз Әлијевин фәалијјәти иди. О, бурада тәкчә ишләмәјиб, садәчә олараг тәјин олунараг чалышан бир ишчи олмајыб, сәмими һөрмәт вә еһтирам бәсләјән бир инсан иди. Дағыстаны вә дағыстанлылары севир, онларын давраныш вә адәт-әнәнәләри, дүшүнчә гајғылары илә јашајараг, онларын мәхсуси проблемләрини дәриндән арашдырыб һәлл етмәји бачарырды. Онун дағыстанлылара гаршы чох диггәтли вә хүсусилә хејирхаһ мүнасибәти, бөјүк инсанпәрвәрлији, әдәб-әркәны, меһрибанлылығы вә чавабдеһлији онунла ишләјән, онунла көрүшән, ону танıјан һәр кәс тәрәфиндән дәрин еһтирам вә һөрмәтлә, миннәтдарлыгла хатырланыр,данышылыр. О, Дағыстан вә дағыстанлылар үчүн ән јахын адама чеврилмишди. Дағыстан азәрбајчанлылары фәхр едирләр ки, Азәрбајчан вә азәрбајчан халгы, онларын Әзиз Әлијев кими шанлы нүмајәндәләри Дағыстан вә дағыстанлылар үчүн өз билик вә күчүнү сәрф едиб, Дағыстан вә онун халгларынын мәнафеји, рифаһы наминә чалышыб, мүбаризә апарыблар.

Даһи Рәсул Һәмзәтовун образлы шәклдә сөјләдији кими десәк: «Дағыстанымын вә Азәрбајчанымын шанлы оғлу»

Султанов Тачәддин Тофигович
«Дағыстан Азәрбајчан» Дағыстан рекионал ичтимаи тәшкилаты Идарә Һејәтинин сәдри
Дөвләт Хидмәтинин Әмәкдар Ишчиси.

ДҮНЈА ХӘБӘРЛӘРИ

Молдовада мејмунчичәјинә илк јолухма гејдә алыныб

Бу һагда Сәһијјә Назирлији фејсбук сәһифәсиндә мәлумат вериб.

«Республикада мејмунчичәјинә илк јолухма һалы гејдә алыныб. Хәстәлик АБШ-дан өлкәмизә кәлән әчнәби вәтәндашда тәсдигләниб»,-хәбәрдә билдирилир.

Гејд едилир ки, әчнәби Кишинеудакы Том Чорбе адына Клиник Јолухучу Хәстәликләр Хәстәханасына тибби јардым үчүн мүрачиәт едиб вә орада мејмунчичәји, гыздырма, дәри сәпкиләри әламәти илә хәстәханаја јерләшдирилиб.

«О, бу күн јохланылыб вә анализләр Милли Сәһијјә Акентлијинин лабораторијасына көндәрилиб. Мејмунчичәји үчүн тәст мүсбәт чыхыб»,-назирликдән билдирилиб. Мәлум олуб ки, о, АБШ-да хәстәлијә јолухмуш шәхслә тәмасда олуб.

Сәһијјә Назирлији вәтәндашлары хәстәлијин әламәтләри ашкар едилдикдә һәкимә мүрачиәт етмәјә чағырыблар.

Алманијада күндә 200 дәфә банлајан хорузун саһиби мәһкәмәјә верилиб

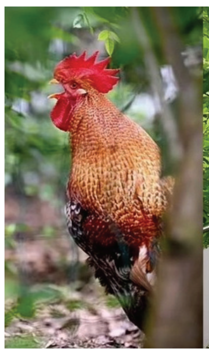

Алманијада күндә тәхминән 200 дәфә банлајан «Магда» адлы хорузун саһиби мәһкәмәјә верилиб.

Гејд олунуб ки, гоншулар хорузун сәһәр саат 8-дән 200 дәфә банламасынын «Ишкәнчә» кими олдуғуну билдирибләр.

Мәлумата көрә, «Магда»нын саһиби 50 јашлы Мајкы тојуг сахладығы үчүн хоруза еһтијачы олдуғуну сөјләјәрәк өзүнү мүдафиә едиб: «Тојугларын хоруза еһтијачы вар. Јохса онлар бир-бирләрини јоларлар».

Мајкл 2018-чи илдә бағчасындакы јумурталары топламаг үчүн 5 дүдә алдығыны, анчаг онлардан биринин хоруз олдуғуну билдириб.

Тибәтдә илк дәфә коронавируса јолухма ашкарланыб

Чин Һөкүмәти COVID-19-ун јајылдығы ики ил јарым әрзиндә илк дәфә олараг Тибет мухтар рајонунда коронавируса јолухма ашкарлајыблар.

ТАСС-а истинадән хәбәр верир ки, бу барәдә Чин Халг Республикасынын Кикијена вә Сәһијјә үзрә Дөвләт Комитәси мәлумат јајыб.

Белә ки, сон сутка әрзиндә һәкимләр өлкәнин гәрбиндә јерләшән бу бөлкәдә 22 јолухма һалыны гејдә алыб.

Тибетдә 920 күндән артыг иди ки, коронавируса јолухма ашкарланмырды.

Сон сутка әрзиндә Чиндә COVID-19 –а јени 939 јолухма,о чүмләдән 540 симптоматик һал гејдә алыныб. Ән чәтин епидемик вәзијјәт, һәкимләрин бир һәфтә әввәл вирусун јајылмасыны ашкар етдији Чәнуб әјаләти Һајанандадыр.

ИДМАН

Абдучәлилин уғурлары

Мүәллимлик, садәчә јахшы пешә дејил, чох јахшы пешәдир, дејәрдим, чүнки шакирдләрин үчүн сән һәмишә онларын мүәллими олараг јаддашларында галачагсан, онлар да сәнин үчүн өмүрлүк тәләбәләриндир. һансы јашда олурларса олсунлар,бир мүәллим кими һәмишә онларын уғурларына севинир, уғурсузлугларына исә кәдәрләнирсән.

Бу дәфә исә идман фәхри күрсүсүнүн ән јүксәк пилләсинә галхан кечмиш шакирдләримдән Абдучәлил Күлечовун сон уғуру мәни чох севиндирди.

Августун 5-7-дә Јарославл шәһәриндә көздән әлилләр арасында гол күләши үзрә Русија кубоку кечирилиб. Табасаран рајонунун Јерси кәнд сакини, Јарославлда јашајан Абдучәлил Күлечов көздән әлил кими бу турнирдә дөјүшә һазырлашмаға башлајыб. Абдучәлилин елә ушаглыгдан көрмә проблеми олса да,бәдәнчә вә руһән чох күчлү иди.һәлә мәктәбдә охудуғу вахтларда мөһкәм характер вә күчлү ирадә нүмајиш етдирән Абдучәлил һәмјашыдлары илә ајаглашмаға чалышыб,мәктәбдә нүмунәви шакирдләрдән олуб.

О вахтлар да идманда уғур газаныб, бәдән тәрбијәси мүәллимләри һәмишә ондан разы галыблар.

Мөһкәм ирадә вә күчлү гәләбә әзми бу дәфә дә она уғурлу чыхыш етмәјә, рәгибләрини мәғлуб етмәјә вә галибләр күрсүсүнүн јүксәк пилләсинә галхмаға көмәк етди, 1-чи јерин галиби олду. Икинчи вә үчүнчү јерләри исә Перм дијары вә Новгород вилајәтинин идманчылары газанды.

Бир мүәллим кими, мән дә шакирдими бу лајигли гәләбә мүнасибәтилә тәбрик едирәм,она һәм идманда, һәм дә шәхси һәјатында јени-јени уғурлар арзулајырам.

Г.Өмәров

Русчадан чевирәни:

С. Мирһәмидова

Тәмәннасыз һүгуги јардым һаггында ганун нә дејир?

Ади бир инсанын мүрәккәб дөвләт ганунлары системини баша дүшмәси бәзән чох чәтин олур. Амма дөвләт буну нәзәрә алыр вә бүдчә һесабына пулсуз вә ја, вәкилләрин дедији кими, тәмәннасыз һүгуги јардым көстәрә биләр.

Пулсуз һүгуги јардым заманәтли һүгуги јардымдыр, дөвләт тәрәфиндән вә там вә ја гисмән дөвләт бүдчәси, јерли бүдчәләр вә дикәр мәнбәләр һесабына тәмин едилир.

Пулсуз һүгуги јардым һүгунун мәзмуну, бу һүгугун һәјата кечирилмәси гајдасы, пулсуз һүгуги јардым көстәрилмәсинин әсаслары вә гајдасы, пул-

суз һүгуги јардым көстәрилмәси илә бағлы дөвләт тәминатлары өлкәнин ганунверичилији илә мүәјјән едилир.

Пулсуз илкин һүгуги јардыма ашағыдакы һүгуги хидмәт нөвләри дахилдир:

һүгуги мәлуматларын верилмәси;

һүгуги мәсәләләрлә бағлы мәсләһәт вә изаһатларын верилмәси;

әризәләрин, шикајәтләрин вә һүгуги характерли дикәр сәнәдләрин (просессуал характерли сәнәдләр истисна олмагла) тәртиб едилмәси;

шәхсин икинчи дәрәчәли һүгуги јардыма вә васитәчилијә чыхышынын тәмин едилмәсиндә јардымын көстәрилмәси;

икинчи дәрәчәли һүгуги јардым нәдир?

Пулсуз икинчи дәрәчәли һүгуги јардыма ашағыдакы һүгуг хидмәтләри дахилдир:

иттиһамлара гаршы мүдафиә;

мәһкәмәләрдә, дикәр дөвләт органларында, јерли өзүнүидарәетмә органларында башга шәхсләр гаршысында пулсуз икинчи дәрәчәли һүгуги јардым алмаг һүгуру олан шәхсләрин марагларынын тәмсил олунмасы;

просессуал сәнәдләрин тәртиб едилмәси.

Буну едәркән биз һүгуги јардымын өз принсипләрини дә билмәлијик.

һүгуги јардымын бүтүн нөвләри үчүн үмуми олан принсипләри нәзәрдән кечирмәк олар:

ганунун алилији;

ганунилик;

мөвчудлуғу;

кејфијјәт;

мәхфилик;

марагларын тоггушмасындан гачынмаг;

пулсуз һүгуги јардымын тәминатлы дөвләт малијјәләшдирилмәси.

Ганунверичилијимизин ән азы әсасларыны билмәк бизә өз марагларымызы вә мәнафејини бачарыгла горумаға имкан верәчәк.

Г.Өмәров

Русчадан тәрчүмә етди:

С.Мирһәмидова

ӘСАСЛЫ ТӘМИР ИШЛӘРИ СҮРӘТЛӘ

«Ваһид Русијанын» тәшәббүсү илә

һаким сијаси партијанын тәшәббүсү илә Дағыстанда ушаг бағчаларынын әсаслы тәмири үзрә лајиһә реализә олунур. Партијанын мәтбуат-хидмәтиндән верилмиш мәлумата көрә 23 бәләдијјәдән 32 ушаг бағчасы мүсабигә сечимини кечмишдир. 2022-чи илдә ушаг бағчаларынын әсаслы тәмири үзрә республика лајиһәси чәрчивәсиндә мәктәбәгәдәр тәһсил мүәссисәләринин әсаслы тәмири кечирилмәсинә 300 милјон рубл ајрылмышдыр.

«100 мәктәб» нөву үзрә һәмин лајиһәнин тәшәбүскары ДР-ин Халг Мәчлисинин елм вә тәһсил үзрә Комитәси вә Парламентдә «Ваһид Русија» партијасынын фраксијасыдыр. ДР Халг Мәчлисинин елм вә тәһсил үзрә Комитәсинин сәдри, «Јени мәктәб» партија лајиһәсинин рекионал координатору Јелена Павлјученконун сөзләринә көрә Дағыстанда фәалијјәт көстәрән 900 ушаг бағчасындан 3,1 һиссәсинин әсаслы тәмирә еһтијачы вардыр.

«Лајиһә мәктәбләрлә олдуғу кими спонсор комәјини чәлб едилмәсини тәклиф етмир, республика бүдчәсинән ајырылан вәсаитин үмуми мәбләғини 5 фаиздән аз олмајараг јерли бүдчәдән әлавә малијјәләшдирмәлидир. Лајиһә мәктәбәгәдәр мүәссисәләрин мадди техники базасынын вәзијјәтини јахшылашдырмаға имкан верәчәк вә јарарсыз биналарын сајыны азалдачагдыр. Тәһсил саһәсиндә комфортлу шәраитләрин јарадылмасы «Ваһид Русија» партијасынын Халг Програмынын мүддәаларындан бирдир ки, биз ону реализә едирик»,- дејә Јелена Павлјученко билдирмишдир.

«Дағыстан» РИА

ОБЪЯВЛЕНИЕ

СВОЕВРЕМЕННАЯ ОПЛАТА - ОБЯЗАННОСТЬ КАЖДОГО ПОТРЕБИТЕЛЯ ГАЗА

ГАЗПРОМ МЕЖРЕГИОНГАЗ МАХАЧКАЛА

ООО «Газпром межрегионгаз Махачкала» напоминает, что оплату за потребленный газ необходимо производить до 10 числа каждого месяца.

Потребителям, имеющим задолженность за потреблённый газ, необходимо срочно погасить её.

Заплатить за газ без комиссии и очередей, можно дистанционно, используя онлайн сервисы **«Личном кабинете абонента» на сайте www.mkala-mrg.ru** или скачав мобильное приложение**«Мой ГАЗ»** на смартфон.

В «Личном кабинете абонента» содержится информация о предыдущих платежах абонента, а также указана сумма задолженности за газ.

Уважаемые абоненты! Не копите долги и совершайте все расчёты вовремя!

Контакт-центр по вопросам расчётов за газ ООО «Газпром межрегионгаз Махачкала» - 8 800 200 98 04.

Сайт компании www.mkala-mrg.ru.

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘһӘММӘДОВ
С. МИРһӘМИДОВА

Еһм оператору
Ф.С.ЧӘФӘРОВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘһИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59, факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА463
Чапа имзаланды: 12.08. 2022.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №